

ՍՈՒՐԲ ԳՐԱԿԱՆ ԸՆԹԵՐՑՈՒՄՆԵՐ

ՀԻՍՈՒՍԻ ԽԱՉԵԼՈՒԹՅՈՒՆԸ

Եվ նրանք առան նրան և տարան: Եվ խաչափայտը նա ինքն էր վերցրել և բարձրանում էր այն տեղը, որի անունն էր Գազաթի, իսկ երբայեցեքեքն կոչվում էր Գողգոթա, որտեղ և խաչը հանեցին նրան ու նրա հետ երկու ուրիշների՝ այս և այն կողմից, իսկ մեջտեղում՝ Հիսուսին: Պիղատոսը մի տախտակ էլ գրեց և դրեց խաչի վրա. և գրված էր. «Հիսուս Նազովրեցի՝ հրեից թագավոր»: Այդ տախտակը հրեաներից շատերը կարդացին, որովհետև այն տեղը, ուր Հիսուս խաչվեց, քաղաքին մոտ էր (և գրված էր եբրայեցերեն, լատիներեն և հունարեն): Հրեաների քահանայապետները Պիղատոսին ասացին, «Մի՛ գրիր՝ հրեից թագավոր, այլ թե նա ասաց՝ Թագավոր եմ հրեից»: Պիղատոսը պատասխանեց. «Ինչ որ գրեցի, գրեցի»:

Իսկ զինվորները, երբ Հիսուսին խաչը հանեցին, վերցրին նրա զգեստները և չորս մաս արեցին. յուրաքանչյուր զինվորի՝ մեկ մաս: Իսկ քանի որ պատմունանը առանց կարի էր, վերևից ներքև ամբողջովին հյուսած շուրջանակի, ուստի միմյանց ասացին. «Այդ չպատռենք, այլ դրա վրա վիճակ գրենք, ում որ ելնի», որպեսզի կատարվի գրվածը, որ ասում է. «Իմ զգեստները բաժանեցին իրար մեջ և իմ պատմունանի վրա

վիճակ գցեցին»: Զինվորներն այս բանն արեցին:

ՈՐԴԻ ԵՎ ՄԱՅՐ

Իսկ Հիսուսի խաչի մոտ կանգնած էին նրա մայրը և նրա մորաքույրը՝ Կղեովսյասի կին Մարիամը և Մարիամ Մագդաղենացին: Երբ Հիսուս տեսավ մորը և այն աշակերտին, որ մոտ էր կանգնած, որին նա սիրում էր, մորն ասաց. «Ո՛վ կին, ահա՛ քո որդին»: Ապա աշակերտին ասաց. «Ահա՛ քո մայրը»: Եվ այդ պահից աշակերտը նրան իր մոտ առավ:

Այնուհետև Հիսուս, գիտենալով, թե ահա ամեն ինչ կատարված է, որպեսզի կատարվի գրվածը, ասաց՝ ծարավ եմ: Եվ այնտեղ քացախով լի մի աման կար, ու նրանք լեղախառն քացախով մի սպունգ թրջեցին և այն դրին եղեգի ծայրին ու մոտեցրին նրա բերանին: Երբ Հիսուս լեղախառն քացախը բերանն առավ, ասաց. «Ամեն ինչ կատարված է»: Եվ գլուխը խոնարհեցնելով՝ հոգին ավանդեց:

ԳԵՂԱՐԴԻ ՀԱՐՎԱԾԸ

Իսկ քանի որ ուրբաթ էր, որպեսզի մարմինները չմնան խաչի վրա մինչև շաբաթ օրը, որովհետև այն շաբաթվա օրը մեծ էր, հրեաները Պիղատոսին աղաչեցին, որ կոտ-

բեմն նրանց արունքները և վերցնեն նրանց: Զինվորները եկան և առաջինի արունքները կտրեցին, նույնպես և մյուսին, որ նրա հետ խաչ էր հանվել: Բայց երբ եկան Հիսուսի մոտ և տեսան, որ նա արդեն մեռած էր, նրա արունքները չկտրեցին, այլ զինվորներից մեկը տեգով խցեց նրա կողերը, և իսկույն արյուն և ջուր ելավ: Եվ ով այն տեսավ, վկայեց. և նրա վկայությունը ճշմարիտ է, և նա գիտե, որ ճշմարիտ է ասում, որպեսզի դուք էլ հավատաք: Այս պատահեց, որպեսզի կատարվի գրվածը, թե՛ նրա ոսկորը չպիտի փշրվի: Եվ դարձյալ մյուս գրվածն ասում է. «Պիտի նայեն նրան, ում խոցեցին»:

ՀԻՍՈՒՍԻ ԹԱՂՈՒՄԸ

Այնուհետև՝ Հովսեփը, որ արիմաթիացի էր և Հիսուսի ծածուկ աշակերտն էր հրեաների ահից Պիղատոսին աղաչեց, որ Հիսուսի մարմինը վերցնի: Եվ Պիղատոսը հրաման տվեց. ուստի եկան և նրան վերցրին: Եկավ և Նիկողեմոսը, որ առաջին անգամ գիշերով Հիսուսի մոտ էր եկել, և քերեց մոտ հարյուր լիտր գմուռա՝ հավելի հետ խառնած: Վերցրին Հիսուսի մարմինը և պատեցին կտավներով՝ խնկերով հանդերձ, ինչպես որ հրեաների սովորությունն էր՝ պատել: Եվ այն տեղում, ուր նա խաչվեց, պարտեզ կար. և այդ պարտեզում մի նոր գերեզման, որի մեջ երբեք որևէ մեկը չէր դրված: Եվ քանի որ գերեզմանը մոտ էր, հրեաների ուրախությամբ, այնտեղ դրեցին Հիսուսին:

ԹԱՓՈՒՐ ԳԵՐԵԶՄԱՆԸ ԵՎ ՀԻՍՈՒՍԻ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆԸ

Եվ շաբաթվա առաջին օրը Մարիամ Մագդաղենացին առավոտյան արշալույսին գերեզման է գալիս և տեսնում է քարը գերեզմանի դռնից վերցված: Ապա վազում է և գալիս Սիմոն Պետրոսի և այն մյուս աշակերտի մոտ, որին Հիսուս սիրում էր, ու նրանց ասում է. «Տիրոջը վերցրել են գերեզմանից, և չգիտենք, թե ո՛ր են դրել նրան»: Պետրոսը և մյուս աշակերտը ելան և գերեզման էին գալիս: Երկուսով միասին վազում էին, բայց մյուս աշակերտը առաջ անցավ Պետրոսից և ավելի շուտ վազեց ու առա-

ջինը գերեզման եկավ: Եվ կոանալով՝ տեսավ, որ կտավները այնտեղ էին, բայց ներս չմտավ: Եկավ նաև Սիմոն Պետրոսը, որ նրա ետևից էր գալիս. մտավ գերեզմանը և տեսավ, որ կտավները այնտեղ էին, և վարշամակը, որ նրա գլխին էր, մյուս կտավների հետ չէր, այլ առանձին ծալված, մի կողմ էր: Այն ժամանակ մտավ և մյուս աշակերտը, որ ավելի առաջ էր եկել գերեզման. տեսավ ու հավատաց. քանի որ դեռ չգիտեին գրվածքը, թե՛ մեռելներից պետք է հարություն առնի: Աշակերտները վերադառնալով գնացին իրենց տեղերը:

ՀԻՍՈՒՍ ԵՐԵՎՈՒՄ Է ՄԱՐԻԱՄ ՄԱԳԴԱՂԵՆԱՑՈՒՆ

Բայց Մարիամը կանգնած էր գերեզմանի դուրսը ու լաց էր լինում, և մինչդեռ լաց էր լինում, կուցավ դեպի գերեզմանը և տեսավ երկու հրեշտակներ, սպիտակների մեջ, որոնք նստել էին՝ մեկը՝ սնարին, և մյուսը՝ ոտքերի մոտ, այնտեղ, ուր Հիսուսի մարմինն էր եղել: Եվ նրանք նրան ասացին. «Ո՛վ կին, ինչո՞ւ ես լալիս»: Նա նրանց ասաց. «Որովհետև իմ տիրոջը գերեզմանից վերցրել են, և չգիտեմ՝ նրան ուր են դրել»: Երբ այս ասաց, դեպի ետևի կողմը դարձավ և տեսավ Հիսուսին, որ կանգնած էր. բայց չէր իմանում, թե Հիսուս է: Հիսուս նրան ասաց. «Ո՛վ կին, ինչո՞ւ ես լալիս, ո՞ւմ ես փնտրում»: Նրան այնպես թվաց, թե պարտիզպանն է. և ասաց նրան. «Տե՛ր, եթե դու ես նրան վերցրել, ասա՛՛ ինձ՝ ուր ես դրել նրան, որովհետև ես նրան պիտի վերցնեմ»: Հիսուս նրան ասաց՝ Մարիա՛մ: Եվ նա դարձավ ու երբայեցեքեն նրան ասաց՝ Ռաբբու-նի՛ (որ թարգմանվում է՝ վարդապետ): Հիսուս նրան ասաց. «Ինձ մի՛ պահիր, քանի որ դեռ Հորս մոտ չեմ բարձրացել. ուրեմն գնա՛՛ դու իմ եղբայրների մոտ ու նրանց ասա՛՛, որ ես բարձրանում եմ դեպի իմ Հայրը և ձեր Հայրը, դեպի իմ Աստվածը և ձեր Աստվածը»: Մարիամ Մագդաղենացին եկավ ու աշակերտներին պատմեց, թե ինքը Տիրոջը տեսել է, և նա իրեն այս բաներն է ասել:

(Նոր Կտակարան, Մայր Աթոռ ս. Էջմիածին, 1969, Ավետարան ըստ Հովհաննեսի, էջ 359—368):

